

Христолюбному братству Львівському та іншим братіям... (1610)

Вишенський Іван

ХРИСТОЛЮБНОМУ БРАТСТВУ ЛЬВІВСЬКОМУ ТА ІНШИМ БРАТІЯМ, СПІЛЬНОМУДРЕНИМ ТА СПІЛЬНОДУМНИМ, РАЗОМ І ВСІМ ПРАВОСЛАВНИМ ХРИСТІЯНАМ МАЛОЇ РУСІЇ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У РІЗНИХ САНАХ ТА ДОСТОЙНОСТЯХ, БАГАТИМ І ВБОГИМ, КНЯЗЯМ, І ПАНАМ, І ПРОСТИМ, І ДУХОВНИМ, І СВІТСЬКИМ, І КОМУ ПРИСТАНЕ ЦЕ ПИСАННЯ ДО ЗОРУ ОЧЕЙ, ВІД ХРИСТА-СПАСА СПАСІННЯ ЖАДАЄ І ВСЕДУШНО МОЛИТЬ ІОАНН РУСИН, ТАК ЗВАНИЙ ВИШЕНСЬКИЙ, ЯКИЙ СКИТУЄ У СВЯТІЙ ГОРІ

Оскільки братія Ксенового монастиря¹ намірилася іти від святої Афонської гори в межі проживання вашої христолюбності, не випадає мені дрімати у недбальстві і не відвідати вас словом, накресливши у хартії (грамота, здебільшого писана на пергамені), адже вас я кріпко люблю душею і не можу вигнати з пам'яті; також зичу вам, як і собі самому, спасіння з усіма властивими йому добрами, які заповів Спас Христос.

А про наслідок, або ж суть змісту цього писання до вашої любові, молю, потерпіть, трохи виждавши, — про все довідаєтеся. Буде він такий: корінь і голова нашого спасіння — бог Христос, передвічно від отця зроджене слово, і в останні літа заради нас воно втілилось у людину від пречистої діви Марії, як це щиро звістили богослов'ям богоносні отці, які бачили його в плоті; ним же осяяна і явлена була в триєдине триіпостасне божество отця, і сина, і святого духа православна віра, якою через чистосповідне славословлення спасемося і, пройшовши тут діяльно заповіді добрих учинків, сподіваємося дістати вічне життя. Отож, вигнавши з пам'яті ману різноманітних мудрувань, примножених через звабу заколотосійного диявола, і добре очистивши думку слізьми, молю й нагадую вашій любові: дайте місце і фундамент у розумі вашому православній вірі і нітрохи не віруйте жодним підступам та хитростям словесного байкотворства, які викидаються з духозвабного джерела, самодумного розуму. Пізнання-бо і досвідчення цього самі запевно в собі дістали через Христову благодать, що жодною з'явленою вірою, окрім нашого православ'я, не можемо спастися і не спасемося. Коли ж ми хоч трохи ухилилися від православного сповідання, напевне, тоді не тільки не прославимо триєдиного славленого бога, але й до решти зганьбимо — запевне це відайте! Отож і пораду даю вам сердечно-зичливу: будьте перед так званими мудрими неправославними хоч і дурні, прості, нехитрі, неумудрені світською наукою, але хай немудрість апостольської проповіді спочине на вас; саме про це говорить божественний Павло: "Як кому з вас здається, що він мудрий в цім віці, нехай стане нерозумним, щоб бути премудрим. Цьогосвітня-бо мудрість у бога — глупота". Коли візьмете ту тайнорозумну немудрість, то це вам даровано буде знайти у сповіданні православної віри, і не соромтеся терпіти докуку від умудрених світодержцем; молю вас, хай буде Русь проста, дурна, невчена, а тільки перебувайте у православній вірі. Нітрохи не печальтесь про цю докуку й докору, по тому у відповідь пізнаєте втіху радісної пісні Григорія Богослова, складену супроти самохвальних єретиків, які вважають себе мудрими. Коли вони хвалилися тим хитрослів'ям, славою, могутністю, розширенням роду і красноутворних ченців, в усьому тому перевищуючи православних, відповів він їм: "Ви мудрі, признаємо те вам, але неправдиво; ми ж маємо слово чисте й істину непідозренну", і знову до них: "Славні ви, це так, але на землі; ми ж бо зримо світло в славу триіпостасного божества. Могутні ви, але в землю це зійде і в порошок, ми ж утілюємо божество найдосконаліше і найбагатше. Багато вас, але тілесне землі бачимо; ми ж бо начиння вибране, народ святий — і "не лякайся, черідко мала, бо сподобалося отцю вашому дати вам царство"; де ж буде вас зібрано два чи три в ім'я моє, тут я знайдуся поміж вас.

Високі доми й трипокрівельні палати, як гори, збудували ви собі і нас ними перевищуєте-розуміємо це, але від нашої віри немає вищої, нею ми чисто мисельним славословленням неба небес переходимо до Христа і, торкаючись ніг Христових, кланяємося біля престолу слави святої трійці тому, кому хай воздається від нас, недостойних, достойна честь з отцем і святим духом нині, і завжди, і навіки. Амінь".

Цими словами ми, православні, тішимося, бо стоїмо на камені, а не на піску видимих самохвальних похвал, і наша є правда, наша віра — істинна, наше ж з вірою буде вічне життя, яке сподобітеся дістати від бога Христа — бажаю того. Амінь.

Писано це писання у святій Афонській горі, в монастирі Зуграфі.

Написане в Зографському монастирі на Афоні після повернення І. Вишенського (у 1606 р.) з України. І. Франко та М. Возняк вважають, що цей твір написано близько 1610 р.

¹ Братія Ксенового монастиря... — ченці Ксенового монастиря на Афоні.

Джерело: *Вишенський І. Твори / З книжної української мови перекл. В. Шевчук; передм. і приміт. В. Шевчука. — К.: Дніпро, 1986. — 247 с.*

Постійна адреса:

http://ukrlit.org/vyshenskyi_ivan/khrystoliubnomu_bratstvu_lvivskomu_ta_inshym_bratiiam